

Vlaams
Parlement

stuk **2494** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 12 maart 2014 (2013-2014)

Voorstel van resolutie

van mevrouw Marijke Dillen
en de heren Filip Dewinter, Joris Van Hauthem en Jan Penris

betreffende het mogelijk maken
van vrije sociale verkiezingen in Vlaanderen

TOELICHTING

De Vlaamse Regering heeft de ambitie om de levenskwaliteit en de deelname van alle Vlamingen aan de arbeidsmarkt te verhogen. Een essentieel onderdeel daarvan is de organisatie van de arbeidsmarkt en het werkgelegenheidsbeleid. Ook het functioneren van vakorganisaties en het sociaal overleg is er onlosmakelijk mee verbonden. De Vlaamse Regering moet zich in dat verband bezinnen over het gegeven dat niet alle Vlamingen momenteel kunnen deelnemen aan het sociaal overleg in hun onderneming. Om de vier jaar worden in de ondernemingen in België, en dus ook in Vlaanderen, sociale verkiezingen gehouden. De eerstkomende verkiezingen zouden moeten plaatsvinden tussen 7 mei en 20 mei 2016, wat betekent dat de verkiezingsprocedure in de betrokken ondernemingen zal starten tussen 7 en 20 december 2015.

De verkiezingsprocedure wordt momenteel beschreven in de federale wetten van 20 september 1948 en van 4 augustus 1996 in verband met de organisatie van het bedrijfsleven (respectievelijk ondernemingsraden en comités voor preventie en bescherming op het werk). In theorie zouden sociale verkiezingen moeten resulteren in een democratische vertegenwoordiging van de werknemers in de verschillende geledingen van een bedrijf. De sociale verkiezingen zouden een grondige oefening in democratie moeten zijn, waarbij werknemers, ook werknemers zonder expliciete politieke voorkeur, in alle vrijheid de kans krijgen te bepalen wie hen de volgende vier jaar in het sociaal overleg zal vertegenwoordigen. In de praktijk organiseren de zuilgebonden vakbonden via hun bevriende partijen in het Federale Parlement voor zichzelf een monopolie met twee wettelijke bepalingen: artikel 20ter van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, dat bepaalt dat “enkel kandidatenlijsten kunnen ingediend worden door interprofessionele representatieve werknemersorganisaties” en artikel 14 van dezelfde wet, dat de norm daarvoor legt op 50.000 leden. De wet legt met 50.000 leden de norm voor eventuele nieuwkomers dermate onrealistisch hoog, dat niet-zuilgebonden vakbonden geen enkele kans maken om op korte termijn representatief te zijn. Daardoor hebben zij niet de mogelijkheid om deel te nemen aan de sociale verkiezingen, en dus ook geen kans om lokaal enige geloofwaardigheid bij de werknemers op te bouwen, die hen in staat zou stellen ooit uit te groeien tot een grote organisatie.

Sociale verkiezingen waarbij altijd slechts een zeer beperkt aantal vakbonden aan bod komt, wekken uiteraard maar weinig enthousiasme bij de werknemers. Dat leidt ertoe dat de sociale verkiezingen compleet gescleroseerd zijn, in die mate dat de vakbonden de grootste moeite hebben kandidaten te vinden, en dat bij gebrek aan interesse van de werknemers er vaak zelfs helemaal geen verkiezingen georganiseerd worden. Uit een artikel in De Standaard uit 2004 blijkt dat er in 2000 in 7% van de bedrijven waar een ondernemingsraad moest worden verkozen, geen enkele kandidaat opdaagde. Koploper in de afwezigheid van kandidaten was het onderwijs, met 28,1%. Het huidige monopolie van de drie zuilgebonden vakbonden is strijdig met de vrijheid van vereniging, vrijheid van meningsuiting, en het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen zoals gewaarborgd door de Grondwet, en strijdig met diverse internationale verdragen en overeenkomsten, waaronder die van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).

De Federale Regering heeft aangekondigd een nieuw wetsontwerp in te dienen om de spelregels van de volgende sociale verkiezingen licht te wijzigen, maar uit antwoorden op vragen van Vlaams Belang is gebleken dat men geenszins van plan is het onwettige monopolie van het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV), de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België (ACLVB) en het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV) op

te heffen. De Vlaamse overheid moet tegen de geplande ongrondwettige gang van zaken protesteren, aandringen op een federale wetswijziging, en juridische bijstand verlenen aan gedupeerde werknemers.

Marijke DILLEN

Filip DEWINTER

Joris VAN HAUTHEM

Jan PENRIS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat:
 - 1° de huidige federale wetgeving die de verkiezingsprocedure voor de sociale verkiezingen regelt, een onverantwoord monopolie creëert door te bepalen dat enkel kandidatenlijsten kunnen worden ingediend door interprofessionele representatieve werknemersorganisaties en dat de norm daarvoor op 50.000 leden ligt;
 - 2° daardoor de norm voor eventuele nieuwkomers dermate onrealistisch hoog is dat niet-zuilgebonden vakbonden geen enkele kans maken om op korte termijn representatief te zijn waardoor zij ook geen kans krijgen lokaal enige geloofwaardigheid bij de werknemers op te bouwen;
 - 3° het huidige monopolie van de drie zuilgebonden vakbonden strijdig is met de vrijheid van vereniging, vrijheid van meningsuiting en het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen zoals gewaarborgd door de Grondwet, en bovendien strijdig met diverse internationale verdragen en overeenkomsten, waaronder die van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO);
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° te bevestigen dat elke Vlaamse werknemer bij de sociale verkiezingen recht moet hebben op vrijheid van vereniging en vrijheid van meningsuiting;
 - 2° te onderschrijven dat een bij wet opgelegd monopolie waarbij enkel drie vakbonden kandidaten mogen voordragen, onaanvaardbaar is;
 - 3° in te stemmen met het uitgangspunt dat elke Vlaamse werknemer die aantoonst dat hij beschikt over de steun van 10% van zijn collega's in de onderneming, de mogelijkheid moet krijgen zich kandidaat te stellen voor de sociale verkiezingen;
 - 4° de Federale Regering te verzoeken daartoe de nodige wetswijzigingen aan te brengen;
 - 5° om, indien de Federale Regering daar niet op ingaat, werknemers van wie de kandidatuur afgewezen wordt op basis van een ongrondwettig monopolie voor de drie erkende vakbonden, alle juridische hulp en bijstand te verlenen om het resultaat van die ongrondwettige sociale verkiezingen aan te vechten.

Marijke DILLEN

Filip DEWINTER

Joris VAN HAUTHEM

Jan PENRIS